

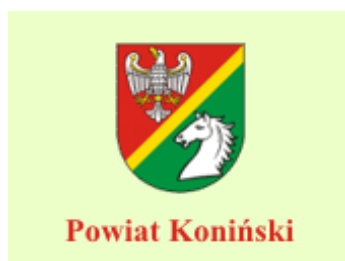
Załącznik do uchwały Nr

Rady Powiatu Konińskiego z

dnia.....2021 r.

**Powiatowy Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**

na lata 2021 – 2027

Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie/Ośrodek
Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie

Konin, 2021

Spis treści

1. WPROWADZENIE

1. Przemoc - podstawowe informacje
- 1.2. Postępowanie wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie
- 1.3. Postępowanie wobec osób stosujących przemoc
- 1.4. Normy prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 1.5. Podstawy prawne działań na poziomie powiatu dotyczące

2. Przemoc w rodzinie – statystyki

- 2.1. Charakterystyka problemu przemocy domowej na poziomie ogólnopolskim
- 2.2. Skala przemocy w rodzinie w powiecie konińskim
 - 2.2.1. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analiz danych Komendy Miejskiej Policji
 - 2.2.2. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analiz danych Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Koninie oraz Prokuratury Rejonowej w Koninie
 - 2.2.3. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analizy danych Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
 - 2.2.4. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analizy danych Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie

3. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy

- 3.1. Realizacja programu, źródła finansowania
- 3.2. Cele strategiczne, założenia, realizatorzy
- 3.3. Analiza SWOT dla problemu przemocy w rodzinie
- 3.4. Przewidywane efekty realizacji programu.
- 3.5. Sposób monitorowania i sprawozdawczość

WPROWADZENIE

Poprzedni obowiązujący Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Konińskim obejmował lata 2012-2020. Zgodnie z jego założeniami prowadzono działania w obrębie celów strategicznych. W ramach zapewnienia wsparcia specjalistycznego rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym prowadzono: poradnictwo specjalistyczne oraz pomoc hostelową w ramach interwencji kryzysowej, współpracowano z różnorodnymi instytucjami z ramach zespołów interdyscyplinarnych oraz upowszechniano informacje o prowadzonej działalności. Zrealizowano również drugi cel strategiczny tj. tworzenie warunków do skuteczniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W związku z wygaśnięciem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Konińskim zaistniała konieczność opracowania nowego - aktualnego dokumentu, który odzwierciedli obecny stan i odpowie na bieżące potrzeby Powiatu Konińskiego w zakresie zjawiska przemocy. Opracowanie i realizacja ww. programu jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu wynikającym z art. 6 ust. 3 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dokument jest kontynuacją kierunków działań wyznaczonych w latach poprzednich, a jednocześnie uwzględnienia bieżące lokalne uwarunkowania i potrzeby. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dają możliwość działań systemowych i wskazują zadania poszczególnych samorządów i źródło ich finansowania

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie Konińskim jest programem operacyjnym i spójnym z celami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.

1.1. Przemoc – podstawowe informacje.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia,

zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Według Ogólnopolskiego Pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”- przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że jest:

1. Jest intencjonalna - przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. Siły są nierównomierne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.
3. Narusza prawa i dobra osobiste - Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. Powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony

Formy i skutki przemocy w rodzinie – dane z www.niebieskalinia.pl.

Rodzaje przemocy	Opis	Formy przemocy	Skutki przemocy
Przemoc fizyczna	jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;	szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;
Przemoc psychiczna	zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie,	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia,	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i

	osądzanie, ocenie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, groźenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;	narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.	godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
Przemoc seksualna	polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieśczoł i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk
Przemoc ekonomiczna	wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia,	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka,	całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;

zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

Badania wykazały, że związki, w których kobiety doznają przemocy fizycznej ze strony swoich partnerów, przechodzą przez trzy fazy powtarzającego się cyklu:

- **faza narastania napięcia** - w tej fazie partner jest napięty i stale poirytowany. Każdy drobiazg wywołuje jego złość, często robi awanturę, zaczyna więcej pić, przyjmować narkotyki lub inne substancje. Prowokuje kłótnie, staje się coraz bardziej niebezpieczny. Kobieta stara się jakoś opanować sytuację – uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się nad tym, co może zrobić, by poprawić mu humor. Niektóre kobiety w tej fazie mają różne dolegliwości fizyczne, jak bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utratę apetytu, tracą energię do życia lub stają się niespokojnie i pobudliwie nerwowo..

- **faza gwałtownej przemocy**- w tej fazie partner staje się gwałtowny. Wpada w szał wyładowuje się. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, np. lekkie opóźnienie posiłku. Skutki użytej przemocy mogą być różne – podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, śmierć. Kobieta stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie. Zazwyczaj niezależnie od tego jak bardzo się stara, wściekłość partnera narasta coraz bardziej. Czuje się bezradna, bo ani przekonywanie sprawcy, ani bycie miłą, ani unikanie nie pomaga. Po zakończeniu wybuchu przemocy, kobieta jest w stanie szoku. Nie można uwierzyć, że to się naprawdę stało.

- **faza miodowego miesiąca** - gdy sprawca wyładował już swoją złość i wie, że posunął się za daleko nagle staje się inną osobą. Szczerze żałuje za to co zrobił, okazuje skruchę obiecuje, że to się nigdy nie powtórzy. Stara się znaleźć jakies

wytłumaczenie dla tego co zrobił i przekonuje ofiarę, że to był jednorazowy, wyjątkowy incydent, który już się nigdy nie zdarzy. Sprawca okazuje ciepło i miłość. Staje się znowu podobny do tego, jaki był na początku znajomości. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Rozmawia z ofiarą, dzieli się swoimi przeżyciami, obiecuje, że nigdy już nie skrzywdzi. Dbą o ofiarę, spędza z nią czas i utrzymuje bardzo satysfakcjonujące kontakty seksualne. Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para. Ofiara zaczyna wierzyć w to, że partner się zmienił i że przemoc była incydentem. Czuje się kochana, myśli, że jest dla niego ważna i znowu go kocha. Jednak faza miodowego miesiąca przemija i znowu rozpoczyna się faza narastająca napięcia.

1.2. Postępowanie wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy (art. 3), w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
4. zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania. Interwencja w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. (art. 9d, par. 2) i może być wszczęta na skutek podejrzenia o stosowaniu przemocy wobec członków w rodzinie w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, ale także w

wyniku zgłoszenia ze strony członka rodziny lub świadka przemocy w rodzinie (art. 9, par. 4). Rozporządzenie dokładnie określa sekwencję działań, które należy podjąć, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za kolejne z nich.

1.3. Postępowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, (Dz. U. z 2020 r. poz. 956) wprowadziła do polskiego systemu prawnego możliwość natychmiastowego izolowania osób stosujących przemoc domową od ofiar. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przewiduje w przypadku osób stosujących przemoc w rodzinie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Natomiast Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie uzupełnia ten katalog dodatkowo o konieczność wprowadzania programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Wśród środków przewidzianych ustawowo pojawiają się zwłaszcza: możliwość odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, wydania przez sąd decyzji o konieczności opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego lokalu, tymczasowe aresztowanie lub dozór policyjny (art. 14). Zapisy zawarte w kodeksach uzupełniają te możliwe działania o wszczęcie postępowania karnego, poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego oraz zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu lub leczeniu uzależnień. Trzeba w tym miejscu wskazać, że rodzaje działań, jakie podejmowane są w stosunku do osób, które stosują przemoc określone są też w procedurze „Niebieskie Karty”, a także są zapisane są w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Niezmiennym natomiast w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są działania organizacyjne w zakresie zapobiegania przemocy. Są to:

- a) procedura „Niebieskiej Karty”
- b) zespoły interdyscyplinarne
- c) grupy robocze
- d) ośrodki interwencji kryzysowej
- e) specjalistyczne ośrodki wsparcia

Procedura „Niebieskie Karty”.

Jednym z rozwiązań jest też wprowadzenie procedury „Niebieskie Karty”, która jest podstawą podjęcia interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura ta określa sposób postępowania pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, przedstawiciela ochrony zdrowia, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przedstawiciela oświaty w sytuacjach uzasadnionego podejrzenia przemocy w rodzinie lub zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Przedstawiciele powyższych instytucji współpracują ze sobą i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Zespoły interdyscyplinarne.

Zespół interdyscyplinarny zostaje powołany na poziomie samorządu gminnego. W skład zespołu, w myśl Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych (art. 9a, par. 3), kuratorzy sądowi (art. 9a, par. 4). W skład zespołu mogą także wchodzić prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 9a, par. 5). Zespoły zobowiązane są do odbywania posiedzeń nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy przede wszystkim realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te zespół może realizować w szczególności przez: inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku oraz rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Grupy robocze

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład grup roboczych obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. W skład

grup roboczych mogą wchodzić również kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów będący specjalistami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadania grup roboczych to w szczególności: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie; monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy oraz dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Ośrodki Interwencji Kryzysowej [OIK]

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej. W celu zapobiegania pogłębianiu się dysfunkcji osób, rodzin i społeczności, przemocy w rodzinie ustawa stwarza możliwość podejmowania interwencji kryzysowej. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Osoby będące w sytuacjach kryzysowych korzystają ze wsparcia Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, który działa od roku 2006 w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie. Ośrodek jest placówką zapewniającą pomoc i schronienie osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu zamieszkujących teren powiatu konińskiego. Ośrodek posiada 12 miejsc całodobowego pobytu. Ponadto udzielana pomoc dotyczy poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodzinnego oraz terapii uzależnień. Celem strategicznym prowadzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej jest zapewnienie pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w różnych sytuacjach kryzysowych, w szczególności, takich jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, kryzysy małżeńskie, sieroctwo, żałoba, bezrobocie, bezradność życiowa, problemy opiekuńcze, choroba. Do hostelu OPRiIK przyjmowane są w szczególności osoby lub rodziny będące ofiarami przemocy w rodzinie lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej. Ośrodek w celu realizacji powyższych zadań współpracuje, w szczególności z: Policją, Prokuraturą, Sądem, Ośrodkami Pomocy Społecznej, wojewódzkim koordynatorem realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie, komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, zespołami interdyscyplinarnymi, placówkami systemu oświaty oraz innymi podmiotami, których działalność statutowa obejmuje pomoc społeczną. Osrodek również koordynuje pracę w zakresie pomocy sprawcom przemocy w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne

Celem tych działań ma być powstrzymanie osoby stosującej przemoc przed dalszym stosowaniem przemocy, rozwijanie u niej umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie, kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy, uznanie przez osoby stosujące przemoc własnej odpowiedzialności za stosowanie przemocy, zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie, zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów, uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych. Oddziaływania te mają być kierowane do trzech grup: skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy, odbywających karę więzienia lub wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w tych zajęciach; osób leczących się w ramach terapii uzależnień jako uzupełnienie tej terapii lub osób, które zgłoszą się do uczestnictwa samodzielnie

Oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przewiduje także wprowadzenie programów psychologiczno-terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ich celem jest zmiana wzorców zachowań. Odbiorcami programu psychologiczno-terapeutycznego są osoby stosujące przemoc w rodzinie zgłaszające się dobrowolnie lub kierowane przez podmioty i instytucje, np. ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie i zespoły interdyscyplinarne. Programy mogą przyjmować różną formę zarówno sesji indywidualnych, grupowych, sesji przedłużonych lub zajęć treningowych. Forma jest zależna od podmiotów odpowiedzialnych (samorządy powiatowe). W województwie wielkopolskim formę tego rodzaju oddziaływań określono w wytycznych wojewody. Zgodnie z nimi odbiorcami programów psychologiczno-terapeutycznych są osoby stosujące przemoc w rodzinie, zgłaszające się dobrowolnie lub kierowane przez podmioty i instytucje.

Specjalistyczne ośrodki wsparcia [SOW]

Do zadań z zakresu administracji rządowej należy tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku reguluje standard usług świadczonych przez SOW dla ofiar przemocy w rodzinie oraz kwalifikacje osób zatrudnionych w tych ośrodkach. W rozporządzeniu określono poziom usług świadczonych dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym, potrzeb bytowych ofiar, o ile spełniają one odpowiednie kryteria dochodowe. Rozporządzenie przewiduje, jakie kwalifikacje powinni mieć pracownicy SOW na stanowisku: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, terapeuty, prawnika, lekarza, pielęgniarki oraz ratownika medycznego. W województwie wielkopolskim Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia funkcjonują w Zdunach, Pile oraz w Poznaniu.

1.4. Normy prawne dotyczące problemu przemocy w rodzinie

Przede wszystkim podstawowym aktem prawnym regulującym postępowanie z przypadkami przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i tych, które stosują przemoc. Inne akty prawne, które w szczególności regulują postępowanie z przypadkami przemocy w rodzinie to:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 46a i art. 48a);
2. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
3. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne;
4. uchwała z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021;
5. zapisy kodeksów (Kodeksu Karnego, Kodeksu Postępowania Karnego, Kodeksu Karnego Wykonawczego, Kodeksu Prawa Cywilnego, Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego), w szczególności zapisy Kodeksu Karnego z 6 czerwca 1997 roku ścigane z urzędu: art. 207, art. 189, art. 191 oraz inne (art. 190 i 190a, art. 191a), a także art. 304 par. 2 Kodeksu Postępowania Karnego nakładające na instytucje

państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością (szkoła, PCPR, OPS, placówka medyczna) dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o tym prokuratora lub Policji oraz przedsięwzięcia niezbędnych czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

1.5. Podstawy prawne działań na poziomie powiatu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie swe uwarunkowania prawne ma przede wszystkim w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) , Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.

Do zadań powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Przemoc w rodzinie – statystyki

2.1. Charakterystyka problemu przemocy domowej na poziomie ogólnopolskim

Niezwykle cenne dane dotyczące stosowania przemocy w rodzinie przedstawiają sprawozdania z realizacji procedury Niebieskiej Karty. Na ich podstawie można stwierdzić, że mężowie (partnerzy) coraz częściej stają się ofiarami przemocy stosowanej przez kobiety w rodzinie. W roku 2017 ogólna liczba ofiar przemocy domowej wynosiła 92 529 osób, w tym liczba kobiet doświadczających przemocy to 67 984, mężczyzn – 11033¹. Jak podaje Danuta Rode mimo bardzo dużej proporcji między liczbą kobiet a liczbą mężczyzn doświadczających przemocy w rodzinie analiza statystyk ofiar przemocy domowej według procedury Niebieskiej Karty w okresie 1999-2017 wskazuje na stałą zauważalną procedurę Niebieskiej Karty w okresie 1999-2017 wskazuje na stałą zauważalną tendencję wzrostu liczby mężczyzn ofiar przemocy względem kobiet, jest ona niemal trzykrotnie wyższa od roku 1999 (4239) do 2017 (11 030). W latach 1999-2017 policja odnotowała także trzykrotnie zwiększenie się zbiorowości sprawczyń przemocy w rodzinie, w roku 1999 – 1838 kobiet dopuściło się aktów agresji wobec bliskich, w roku 2017 kobiet podejrzanych o przemoc było 5878². Co więcej, Siemieszko³ analizując liczbę osób uwięzionych w zakładach karnych pod kątem płci zauważa, iż w roku 2013 liczba kobiet przebywających w tych instytucjach była prawie trzykrotnie wyższa niż w roku 1990, a o połowę wyższa w porównaniu z rokiem 2000. W tej kwestii niezwykle ciekawie przedstawiają się dane Komendy Głównej Policji przetwarzane przez I. Gumowską⁴, z których wynika, że w 1999 roku kobiety stanowiły 3,23% sprawców przemocy domowej, natomiast w roku 2015 było to już 6,95 %. Dynamika wzrostu udziału kobiet na przestrzeni tych 16 lat wyniosła więc 28,5%.

Z danych Komendy Głównej Policji wynika, że w roku 2020 roku największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowiły kobiety - 62 866, co stanowiło 73,46 % ogółu ofiar przemocy w rodzinie. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie - 11 787 osoby (13,77 % ogółu) oraz mężczyźni – 10 922 osoby (12,76% ogółu).

Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach.

¹ D. Rode, *Psychologiczne i relacyjne wyznaczniki przemocy domowej. Charakterystyka sprawców*, Kraków 2019, s. 109.

² Tamże.

³ A. Siemieszko, *Podejrzani*, [w:] A. Siemieszko (red.), *Atlas przestępczości w Polsce 5*, Warszawa 2015, s. 61-92.

⁴ I. Gumowska, *Skala i struktura zjawiska przemocy w rodzinie*, [w:] Ł. Wirkus, P. Kozłowski (Red.) *Przemoc w rodzinie. Ujęcie interdyscyplinarne*, Kraków 2017, s. 87-114.

Z danych Policji wynika, iż większość osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, działała pod wpływem alkoholu (39 798 osoby). Osoby te stanowią 54,34% ogólnej liczby osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc wobec swoich najbliższych.

Tab. 1. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu w latach 2018 -2020.

Kategoria osób		2018	2019	2020	
Kobiety		1993	2028	1903	2,58%
Mężczyźni		44 499	44 037	41 257	95,54
Nieletni	ogółem	45	27	22	0,03
	dziewczeta	8	3	4	-
	chłopcy	37	24	18	-
Ogółem		46 537	46 092	43 182	-

Jak podaje Policja najwięcej osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu w 2018 odnotowano w garnizonie: lubelskim (4 389), Śląskim (3 591) i wielkopolskim (3 079), przy czym w garnizonie lubelskim i wielkopolskim liczba ta w odniesieniu do 2017 roku wzrosła. Spośród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu w 2018 roku około 15,61% osób doprowadzono do izby wytrzeźwień lub innego tego typu placówek. Wśród osób doprowadzonych do izby wytrzeźwień lub innych tego typu placówek w 2018 roku znajdowało się 6 104 mężczyzn (94,33% doprowadzonych), 367 kobiet (5,67%).

2.2. Skala przemocy w rodzinie w powiecie konińskim.

Powiat koniński obejmuje terytorium położone w środkowej części Polski, na wschodnich krańcach Wielkopolski. Zajmuje powierzchnię 1.578,7 km², co plasuje go pod tym względem na czwartym miejscu w województwie i pozwala zaliczyć do największych powiatów w kraju.

W skład terytorium powiatu konińskiego wchodzi 14 gmin:

- 5 gmin miejsko - wiejskich: Golina, Kleczew, Rychwał, Sompolno, Ślesin;
- 9 gmin wiejskich: Grodziec, Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rzgów, Skulsk, Stare Miasto, Wierzbinek, Wilczyn.

Podzielone są na **297 sołectw**. Społeczność lokalna zamieszkuje 488 miejscowości wiejskich i 5 miejskich. Ludność powiatu konińskiego (wg stanu na koniec 2019 r.) liczyła 130 053 mieszkańców. Największą populację mieszkańców posiada gmina Ślesin (14 067), natomiast najmniejszą - gmina Grodziec (5 160). Największym miastem pod względem ilości mieszkańców jest Golina (4 478). Ludność zamieszkująca tereny wiejskie stanowi 86,41% ludności powiatu ogółem. W ogólnej populacji mieszkańców osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły na koniec 2019 r. - 16,09% (20 920 tys.), w wieku produkcyjnym - 66,02% (85 864 tys.) i w wieku poprodukcyjnym 17,89% (23 269 tys.).

2.2.1. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analiz danych Komendy Miejskiej Policji w Koninie.

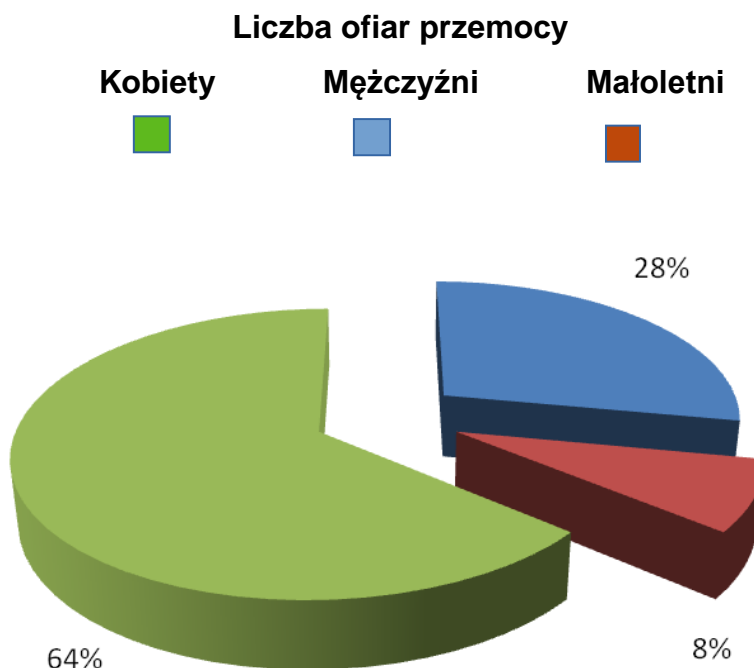
Ważnym elementem, który łączy różne instytucje i służby, a przede wszystkim policję, pomoc społeczną oraz gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych – jest procedura „Niebieskiej Karty”. Określa ona zasady przeprowadzania interwencji domowych w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie, dokumentowania przebiegu tych interwencji oraz zasady prowadzenia dalszej pracy z rodziną⁵.

Obowiązuje ona w policji od 1998 roku, w pomocy społecznej od 2004 roku. Jest zalecana także do stosowania przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w przypadku, gdy w rodzinie występuje również problem alkoholowy. Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedury i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie. Rozpoznanie przemocy i wypełnienie „Niebieskiej Karty” przez policjanta czy pracownika socjalnego to początek procesu pomagania.

⁵ J. Różyńska: *Przemoc wobec kobiet w rodzinie*, [w:] *Niezbędnik pracownika socjalnego*. Warszawa 2007

Na podstawie danych statystycznych Komendy Miejskiej Policji w Koninie wynika, że liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” na terenie powiatu konińskiego w roku 2018 wyniosła – **246**.

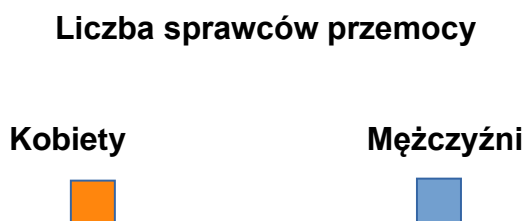
Wykres 1

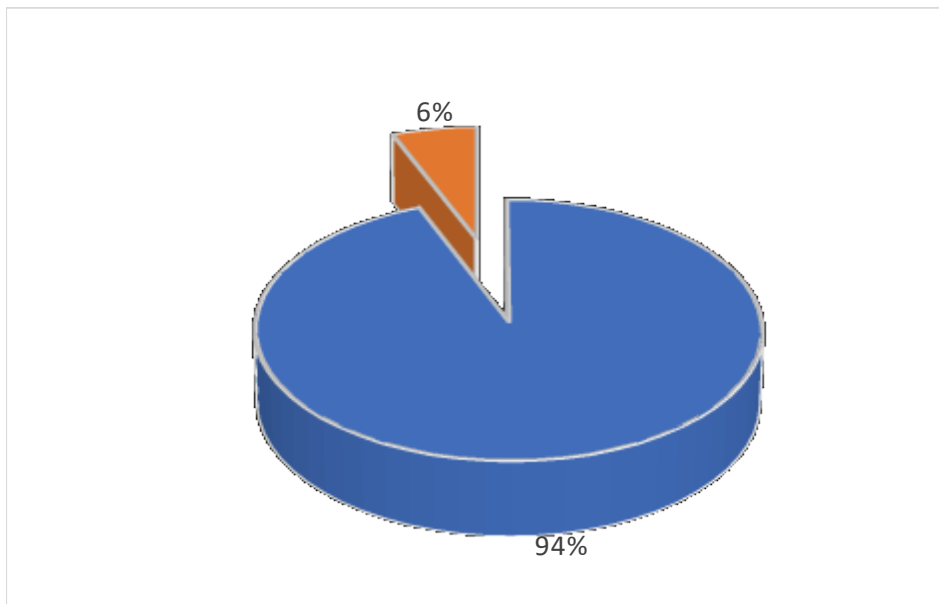

Osobami pokrzywdzonymi w głównej mierze stanowiły kobiety (64%). Duży procent osób pokrzywdzonych stanowiły małoletni (28%). Pokrzywdzonymi było także 8% mężczyzn.

Wykres 2 przedstawia, że wśród **247** sprawców przemocy największą liczbę stosujących przemoc w rodzinie, bo aż **231** stanowili mężczyźni, co stanowi prawie 94%. Kobiet jako sprawczyń przemocy było **16**.

Wykres 2

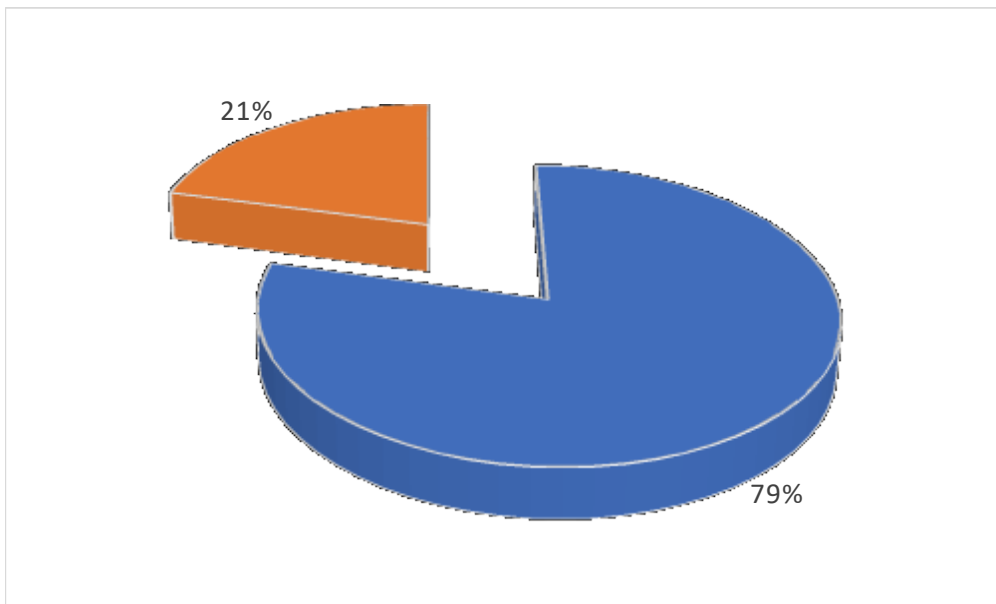
Jak wynika z wykresu 2 zdecydowana większość sprawców przemocy to mężczyźni (94%). Co ważne, według danych z Komendy Miejskiej Policji w Koninie wynika, że mężczyźni stosujący przemoc wobec swoich najbliższych nie byli w trakcie sprawstwa przemocy pod wpływem alkoholu, co przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Mężczyźni - sprawcy przemocy

Nietrzeźwi Trzeźwi

Jak widać z wykresu trzeciego 79% sprawców przemocy w chwili sprawstwa przemocy nie było pod wpływem alkoholu. To ważny czynnik, bowiem widać wyraźną zmianę z lat poprzednich. Można zatem powiedzieć, że sprawcy przemocy działali będąc całkowicie świadomymi popełnienia aktów przemocy wobec swoich najbliższych.

Z kolei w roku 2019 funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Koninie przeprowadzili 1027 interwencji domowych, z czego 270 zakończyło się wdrożeniem procedury Niebieskiej Karty. Na terenie powiatu konińskiego w roku 2019 sporządzonych zostało 270 Niebieskich Kart, w przypadku których 359 ofiar stanowią kobiety, 38 ofiar stanowią mężczyźni, natomiast 90 przypadkach ofiarami były osoby małoletnie. Ponadto sprawcami przemocy domowej w 248 przypadkach byli mężczyźni, a w 22 kobiety. Warto wskazać, że w roku 2019 w 114 przypadkach ujawnionej przemocy domowej sprawca był pod wpływem alkoholu oraz został przewieziony do Policyjnego Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych celem wytrzeźwienia. W 58 przypadkach funkcjonariusze skorzystali z prawa zatrzymania sprawcy, korzystając z artykułu 15a Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji.

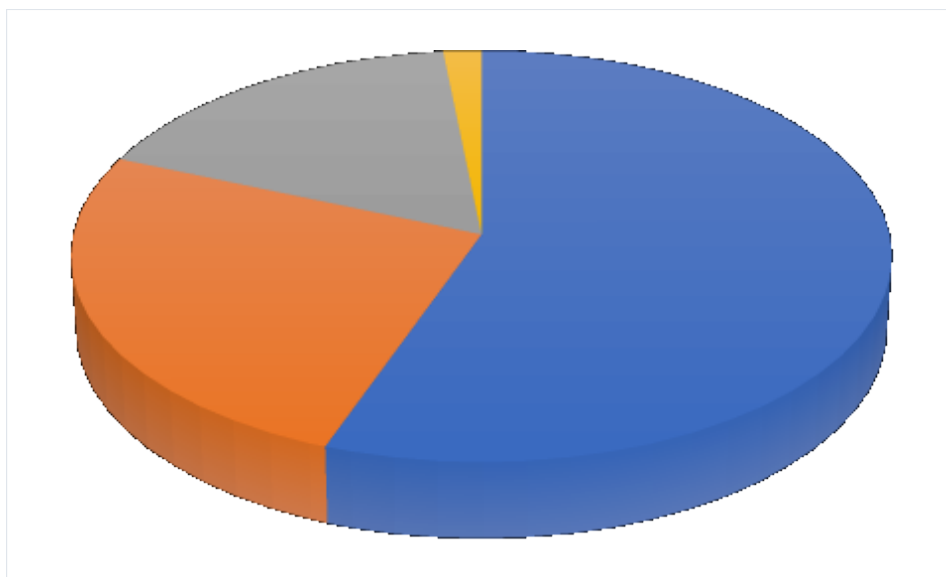
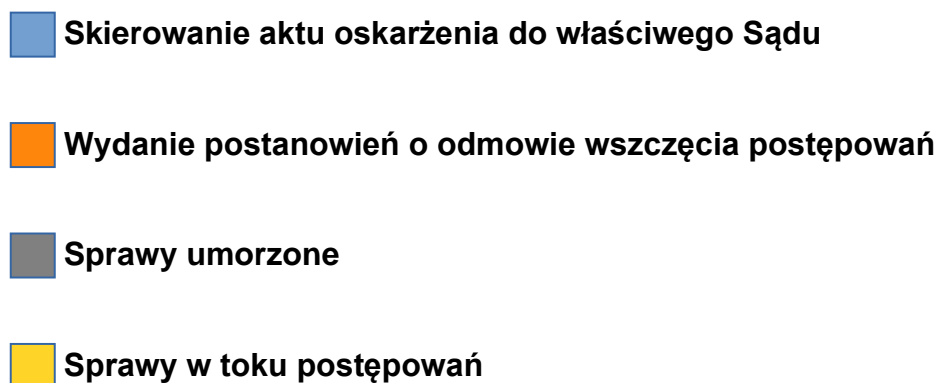
2.2.2. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analiz danych Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Koninie oraz Prokuratury Rejonowej w Koninie.

W roku 2018 Prokuratura Rejonowa w Koninie odnotowała 134 postępowań związanych z przemocą w rodzinie. Spośród tych spraw 27 zakończyło się

skierowaniem aktu oskarżenia do właściwego Sądu , natomiast wydano 62 postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia, 41 spraw umorzono z różnych przyczyn, a 4 sprawy pozostawały w otwarte.

Wykres 4

Liczba spraw związanych z przemocą.

Dane powyższe obrazują dużą liczbę spraw związanych z przemocą w rodzinie. Wymienione dane nie przedstawiają jednak szerokości problemu przemocy w rodzinie. Często dopiero po kilku latach osoba doświadczająca przemocy zgłasza sprawę odpowiednim instytucjom lub nie robi tego w ogóle z różnych własnych obaw. Dlatego tak ważne jest uświadomienie osobom doświadczającym przemocy, że wyrok na sprawcy nie jest wyrokiem dla nich, a jedynie wyzwoleniem ze ścieżki przemocy.

Z kolei według danych z Sądu Rejonowego w Koninie wynika, że w roku 2018 do Sądu wpłynęły **63 sprawy karne** związane z przemocą w rodzinie.

2.2.3. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analizy danych Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 1 sierpnia 2010 powołała tzw. zespoły interdyscyplinarne. Zadaniem zespołów interdyscyplinarnych jest między innymi diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowane interwencje w środowisku dotkniętym patologią. Zespoły interdyscyplinarne mogą tworzyć tzw. Grupy Robocze w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie, monitorowaniem sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy. Do zespołów interdyscyplinarnych wpływają założone Niebieskie Karty, dlatego pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skupiona jest w Zespołach Interdyscyplinarnych i Grupach Roboczych.

Tabela 2 prezentuje liczbę założonych Niebieskich Kart w gminnych zespołach interdyscyplinarnych w roku 2018, 2019 oraz w 2020.

Tabela 2. Procedura Niebieskiej Karty w Gminnych Zespołach Interdyscyplinarnych

Gminne Zespoły Interdyscyplinarne	Liczba NK w roku 2018	Liczba NK w roku 2019	Liczba NK w roku 2020
Wierzbiniek	2	6	5
Ślesin	26	29	25
Golina	18	Brak danych	Brak danych
Sompolno	11	6	9
Rzgów	6	6	9
Skulsk	4	3	9
Stare Miasto	10	Brak danych	Brak danych
Kazimierz Biskupi	12	5	15
Rychwał	16	12	16
Kramsk	Brak danych	16	26

Krzymów	8	8	5
---------	---	---	---

2.2.4. Zjawisko przemocy w rodzinie na podstawie analizy danych Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie.

Z danych Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie z lat 2016-2020 wynika, że **37 osób** konsultowały problem przemocy w tzw.: „telefonie zaufania”. Do Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie zgłosiło się na konsultacje w zakresie pomocy w przeciwdziałania przemocy **54 osób**. Z kolei w trakcie dyżurów w gminach powiatu konińskiego prawnik odbył **18** konsultacji z problemem przemocy, a psycholog **260**.

Ważnym punktem odniesienia do problemu przemocy w rodzinie jest pomoc dla doznających przemocy domowej w postaci udzielenia schronienia w Hostelu Ośrodka. W latach 2016-2020 z takiej formy pomocy skorzystało **33 kobiety, 5 mężczyzn i 43 nieletnich**. Były to osoby zamieszkujące gminy: Skulsk, Sompolno, Ślesin, Wilczyn, Kramsk, Kazimierz Biskupi, Golina, Wierzbinek, Kleczew.

Najczęściej sytuacje dotyczące przemocy w rodzinie były zgłaszane osobiście lub telefonicznie przez osoby doznające przemocy w rodzinie bezpośrednio w Ośrodku Interwencji bądź też podczas dyżurów specjalistów w gminach.. W dalszej kolejności sprawy związane z przemocą w rodzinie kierowały sąsiedzi/znajomi, rodzina, Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja oraz inne instytucje.

Sprawcy przemocy w programie korekcyjno-edukacyjnym

Od roku 2013 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie realizuje program korekcyjny – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. Podstawowym celem działań korekcyjno-edukacyjnych jest zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie powstrzymanie sprawców, zakończenie przemocy, a także zwiększenie ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań oraz do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Dotychczas odbyło się sześć edycji programu w których uczestniczyło **59 mężczyzn i 1 kobieta** stosujących przemoc w rodzinie. Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w latach 2013-2020 ukończyło **32 mężczyzn**.

Tab. 3. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc

	2014	2015	2016	2018	2019	2020
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Edycja	I	II	III	IV	V	VI
Ilość uczestników	7	13	8	12	7	13
Ilość uczestników kwalifikujących się do ukończenia programu	5	8	2	7	2	8

Osoby do programu zostali zgłoszeni przez następujące instytucje: Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzu Biskupim, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Krzymowie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wilczynie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kramsku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rychwale, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzymowie, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie, Komendę Miejską Policji w Koninie, Komisariat Policji w Rychwale, Komisariat Policji w Golinie.

Przedstawione dane pokazują, że problem przemocy występuje w powiecie konińskim. Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy jest realizowana na kilku szczeblach i prowadzona w sposób ciągły.

3. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy

3.1. Realizacja programu i źródła finansowania

Koordynatorem *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Konińskiego na lata 2021-2027* jest Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koninie z jej placówkami w powiecie, gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego i Okręgowego w Koninie, Prokuraturą w Koninie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Ślesinie, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu konińskiego.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Konińskiego na lata 2021-2027 będzie finansowany ze

środków własnych powiatu, gmin i województwa oraz ze środków własnych instytucji współuczestniczących, jak również pozyskanych ze źródeł zewnętrznych

3.2. Cel główny, cele szczegółowe, założenia, realizatorzy.

Celem głównym „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony praw ofiar na lata 2021-2027” jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie w powiecie konińskim. Aby ten cel osiągnąć sformułowano następujące cele szczegółowe:

- ✓ Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe pracowników instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie.
- ✓ Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
- ✓ Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy sprawcom przemocy w rodzinie.
- ✓ Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy.

CEL GŁÓWNY

Zwiększanie skuteczności na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie w powiecie konińskim.

1.	Cel szczegółowy: Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i placówek zajmujących się przemocą w rodzinie.		
	Działanie	Realizatorzy	Terminy
1.1	<p>1. Organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów szkolnych, debat merytorycznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w rodzinie w formie m.in.. superwizji</p> <p>3. Upowszechnienie materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	OPRiIK, PCPR, OPS, Policja, szkoły, organizacje pozarządowe	<p>2021-2027</p> <p>2021-2027</p>

	4. Cykliczne spotkania z przedstawicielami Sądu w ramach wymiany doświadczeń i możliwości kierowania sprawców przemocy na programy specjalistyczne (korekcyjno-edukacyjne, psychologiczno-terapeutyczne)	OPRiIK, PCPR, Sąd Rejonowy, Sąd Okręgowy	
2.	Cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy		
2.1	<p>1. Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpiecznego, czasowego schronienia w Hostelu oraz dostępu pomocy o charakterze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - natychmiastowego wsparcia psychologicznego - dostępności do bezpłatnej pomocy prawnej - dostępności do form pomocy związanej z doznawaniem przemocy (grupa wsparcia) - konsultacji, wsparcia terapii, psychoedukacji w zakresie przemocy, - warsztatów, zajęć grupowych. <p>2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego</p> <p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p> <p>4. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.</p> <p>5. Prowadzenie telefonu interwencyjnego</p> <p>6. Współpraca i wymiana informacji w ramach Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych</p> <p>7. Prowadzenie dyżurów psychologa i</p>	<p>OPRiIK, PCPR, OPS, Policja, szkoły, organizacje pozarządowe, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy</p> <p>Przychodnie Podstawowej Opieki Medycznej</p> <p>OPRiIK, PCPR, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy</p> <p>OPRiIK, PCPR</p> <p>OPRiIK, PCPR, OPS, Policja, szkoły, organizacje pozarządowe, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy</p>	2021-2027

	<p>prawnika na terenie gmin</p> <p>8. Poradnictwo indywidualne w obszarze działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych dla nauczycieli, specjalistów i rodziców</p> <p>9. Zapewnienie opieki nad dziećmi nagle pozbawionymi opieki rodziców lub opiekunów prawnych w wyniku doznanej przemocy domowej poprzez umieszczenie w rodzinie zastępczej</p> <p>10. Terapia psychologiczna rodzin oraz grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy</p>	<p>OPRiIK, PCPR, OPS</p> <p>Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p> <p>PCPR, rodziny zastępcze, OPS, Sąd</p> <p>Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, OPRiIK</p>	
3.	Cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.		
	Działanie	Realizatorzy	Terminy
3.1.	1. Realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	PCPR/OPRiIK	2021-2027
	2. Realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego dla sprawców przemocy	PCPR/OPRiIK,	2021-2027
	3. Wydawanie i dystrybucja informatorów, broszur, ulotek dotyczących udzielenia pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie	OPRiIK, OPS, Sąd, Prokuratura, GKRPA, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Policja	2021-2027
	4. Aktywność oraz współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.	PCPR/OPRiIK	
	5. Prowadzenie grupy wsparcia dla sprawców przemocy w rodzinie, którzy ukończyli programy specjalistyczne		
4.	Cel szczegółowy: Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy		
	Działanie	Realizatorzy	Terminy

4.1.	1. Promowanie mediacji jako jednej z metod rozwiązywania konfliktów	Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021-2027
	2. Edukacja społeczności na temat przemocy i jej skutków.	OPRiIK, PCPR, OPS. Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy, Policja, szkoły, organizacje pozarządowe.	2021-2027
	3. Wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą		
	4. Edukacja szkolna dzieci, młodzieży i rodziców na temat zapobieganiu zjawisku przemocy, problemu bezpieczeństwa w domu, szkole i środowisku lokalnym	Policja	2021-2027
	6. Prelekcje dla rodziców: Rola rodziny w zapewnianiu poczucia bezpieczeństwa dzieci	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2021-2027
	7. Szkoła dla rodziców/ systemowa praca z rodziną (warsztaty z zakresu komunikacji z dzieckiem, warsztaty dla rodziców mające na celu rozwój kompetencji wychowawczych itp.)	OPRiIK, Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	2021-2027

3. 3. Analiza SWOT dla problemu przemocy w rodzinie.

Analiza SWOT jest bardzo istotna, ukazuje ona wiele szans i możliwości w skutecznym, interdyscyplinarnym działaniu, którego celem jest niwelowanie szeregu barier, przeszkód i utrudnień w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przy skonsolidowaniu służb, instytucji i organizacji pozarządowych.

Słabe strony	Mocne strony
---------------------	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> - zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości oraz utrwalone i podtrzymywane poprzez mity i stereotypy. - trudności w odizolowaniu sprawców przemocy od ofiar, mały poziom egzekucji opuszczania mieszkań przez sprawców, - brak mieszkań socjalnych, chronionych, - brak lekarzy psychiatrów, - słaba profilaktyka, reagowanie dopiero w sytuacji eskalacji przemocy w danej rodzinie, - powszechny pogląd o braku konsekwencji ponoszonych przez sprawcę będący czynnikiem osłabiającym podejmowanie działań przeciwko niemu. - brak dostępności do poradnictwa specjalistycznego w gminach wiejskich i miejsko – wiejskich. - brak terapii rodzinnej oraz pogotowia rodzinnego. - mała liczba organizacji pozarządowych zajmujących się wspieraniem ofiar przemocy w rodzinie, szczególnie ich brak na terenach wiejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> - gotowość i wieloletnia współpraca służb i instytucji działających w obszarze pomocowym, - rosnąca liczba specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy, - Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej. - rosnące zaufanie do instytucji pomocowych, - stosowanie procedury Niebieskiej Karty przez jednostki do tego zobowiązane - rosnąca świadomość problemu przemocy w rodzinie - zwiększenie ilości informacji dotyczącej ofert pomocowej dla osób doświadczających przemocy - realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc - natychmiastowe reagowanie na problem przemocy domowej na symptomy i sygnały mogące świadczyć o jej występowaniu. - wykwalifikowana kadra specjalistycznych placówek, wysoki poziom posiadanych kompetencji kadry bezpośrednio pracujących z osobami dotkniętymi przemocą (udział w superwizjach dotyczących przeciwdziałania przemocy)
Zagrożenia	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> - społeczne przyzwolenie na przemoc - nierównomierny układ sytuacji prawnej i socjalno – bytowej sprawców; często jest lepsza niż ofiar. - zjawisko powodujące duże szkody 	<ul style="list-style-type: none"> - postrzeganie przemocy jako problemu społecznego, - wzrost świadomości społecznej i chęci korzystania z pomocy, - możliwości pozyskiwania środków

<p>społeczne, gdyż zaburza funkcjonowanie całych rodzin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukrywanie przez rodzinę aktów przemocy - bierność świadków przemocy - niewydolność wychowawcza rodzin, - bezradność rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów, - poczucie bezkarności u sprawców przemocy - niedostatecznie wykorzystywanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu), - niskie nakłady finansowe na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. - brak środków finansowych na programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy - szereg schorzeń psychicznych świadków i ofiar doznanych wskutek przemocy trwającej latami. - lęk osób doznających przemocy, że bez sprawcy sobie finansowo i życiowo nie poradzą. 	<p>finansowych z różnych źródeł,</p> <ul style="list-style-type: none"> - oferty szkoleniowe kierowane do osób zajmujących się pracą z przeciwdziałaniem przemocy, - oferta superwizyjna dla pracowników socjalnych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy - rosnący wskaźnik zaufania do instytucji udzielającej pomocy osobom pokrzywdzonym. - szkolenia dla kadr pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, policji, służby zdrowia, placówek oświatowych – z zakresu przeciwdziałania i reagowania na zjawisko przemocy.
--	---

3.4. Przewidywane efekty realizacji programu.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, w tym:
 - Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i osobom stosującym przemoc w rodzinie.
 - Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w placówkach udzielających pomocy.

3.5. Sposoby monitorowania i sprawozdawczość

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach corocznie przedstawianego Radzie Powiatu Konińskiego sprawozdania z działalności jednostki przedłoży również raport z realizacji Programu.

Opracował:

Jacek Biskubski

Zaopiniował: